

1. Obiekt

DOM MIESZKALNY – WILLA W OGRODZIE

2. Czas powstania

1914 r.

3. Miejscowość

BYTOM

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

Ul. Wrocławska 62

nr hipoteczny
Księga Wieczysta

Działka nr 147/8 mapa 85

5. Przynależność administracyjna

województwo śląskie

powiat Bytom

gmina Bytom

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Beuthen

7. Przynależność administracyjna przed 31 XII 1998r.

województwo katowickie

8. Właściciel i jego adres

Nieruchomość: Kompania Węglowa S.A.
w Katowicach, Zakład Górniczy „Centrum”
Spółka z o.o. w likwidacji, 41-902 Bytom,
ul. Łużycka 13;
Gruntu: Skarb Państwa.

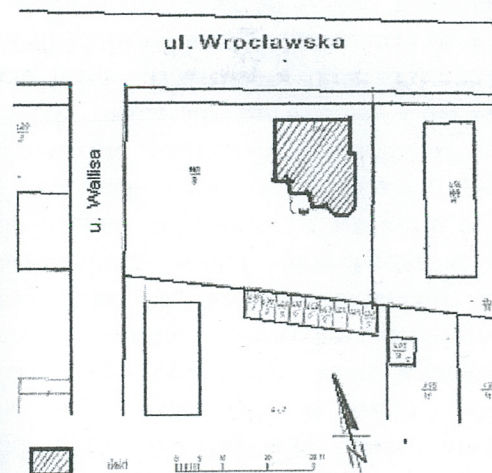
9. Użytkownik i jego adres

Zakład Górniczy „Centrum”
Spółka z o.o. w likwidacji
41-902 Bytom, ul. Łużycka 13

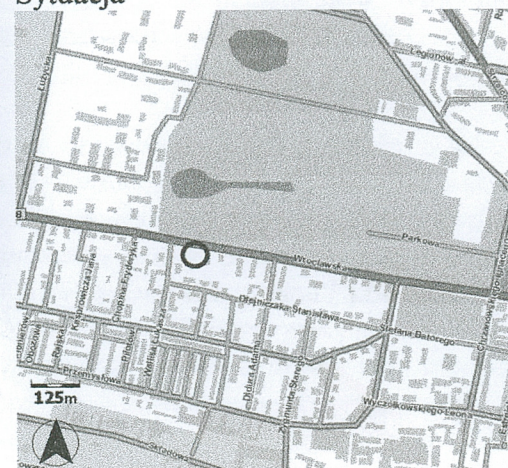
10. Rejestr zabytków

Nr

data

Sytuacja

Orientacja

Fot.1 Fasada budynku.

Budynek eklektyczny z przewagą cech klasycystycznych, z elementami modernizmu. Zbudowany w 1914 r., wg projektów J. Grunfelda z lat 1912 – 1913. Wzniesiony jako mieszkanie dyrektora kopalni. Już w 1915 przebudowany lub remontowany – zakres prac nieznany. Był własnością Kopalni Węgla Kamiennego „Centrum”, która po II wojnie światowej nosiła nazwę „Dymitrow”, po wielu latach powrócono do pierwotnej nazwy kopalni. W latach 70. i 80. XX w. w budynku mieścił się ośrodek szkoleniowo-rekreacyjny zarządzany przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa. W latach 90. ubiegłego stulecia w piwnicach znajdowała się restauracja „Ambasador”. Budynek był wówczas własnością Bytomskiej Spółki Węglowej S.A. Następnie został przekazany aportem Bytomskiemu Holdingowi Produkcyjno-Usługowemu S.A., który w 1998 r. rozpoczął prace remontowo-adaptacyjne. Prac tych nie dokończono. W 2002 r. budynek został aportem przekazany Zakładowi Górniczemu Centrum, po wcześniejszym odkupieniu go przez Bytomską Spółkę S.A. Od 2002 r. część budynku wydzierzażyło Towarzystwo PZU S.A., które opuściło zajmowane lokale w lipcu 2006 r. Aktualnie willa przeznaczona jest do sprzedaży.

Sytuacja: Wolnostojący budynek zlokalizowany na działce w kształcie nieregularnego wielokąta zbliżonego do trapezu, położonej u skrzyżowania ulic Wrocławskiej i Wallisa. Usytuowany jest w północno-wschodniej części działki. Pierwotnie w otoczeniu ogrodu, z którego pozostało jedynie kilka drzew. Aktualnie teren działki jest pusty, nieutwardzony. Działka jest ze wszystkich stron ogrodzona – od strony wschodniej i południowej siatką stalową w ramach stalowych. Natomiast od strony północnej i zachodniej kratą ślusarską.

Materiał i konstrukcje: Fundamenty budynku w postaci ław betonowych, ściany murowane z cegły. Strop nad piwnicą żelbetowy, nad kondygnacjami drewniany. Dach, konstrukcji drewnianej krokwiowo-stolcowa z wieszarami, pokryty dachówką bitumiczną. Obróbki blacharskie, rynny i rury spustowe, z blachy ocynkowanej. Elewacje tynkowane zaprawą cementowo-wapienną, malowane. Ściany działowe wykonane z cegły i płyt kartonowo-gipsowych, pozostałe otynkowane zaprawą cementowo-wapienną, wykończone gładzią gipsową. Stolarka okienna z PCV, drzwiowa – drewniana pełna. Podłogi wykonane z płytek ceramicznych i paneli podłogowych MDF.

Bryła: Budynek jest dwukondygnacyjny z przyziemem, nakryty dachem czterospadowym. Pod dachem pomieszczenia użytkowe. Bryła mocno rozczłonkowana.

Rzut: Założony na rzucie kilku przenikających się prostokątów, uzupełnionych półkolistymi formami (taras i balkon) od strony ogrodowej.

Wnętrze: Wejście do budynku od ulicy Wrocławskiej. Dalej drewniany wiatrołap z kryształowymi przeszkleniami, za nim drewniane schody z balustradą w małym hallu o ścianach wyłożonych boazerią płycinową. Z małego hallu przejście do dziele – centralnego hallu, wysokiego na dwie kondygnacje. Doświetla go wysokie okno w fasadzie. Okno wymienione, pomiędzy zespolonymi szybami osadzono pozostałości witraża. W pomieszczeniu hallu, na ścianie zachodniej, drewniane schody zabiegowe ze szczebelkową balustradą, ozdobioną elementami snycerskimi. Schody przechodzą w galeryjki na ścianach południowej i wschodniej. Całe pomieszczenie przekryte jest świetlikiem z witrażem w drewnianej ramie, z którego zwiesza się okazały żyrandol. Na dolnych częściach ścian dziele boazerie płycinowe, górą sztukatorska faseta. W pozostałych pomieszczeniach budynku nie zachowały się elementy zabytkowego wystroju, za wyjątkiem bocznej klatki schodowej gdzie pozostały balustrady drewniane, z drewnianymi stopniami na piętro. Pokoje obu kondygnacji, ułożone w kształcie litery „U”, wokół dziele. Pomieszczenia współcześnie adaptowanego poddasza ułożone podobnie przy konstrukcji świetlika. Pomieszczenia przyziemia w fazie remontu.

Elewacje: Fasada symetryczna, nawiązująca do zasad wielkiego porządku. Zaakcentowana partia cokołu na której wspierają się cztery żłobkowane pilastry, wyznaczające trzy osie. Na pilastrach spoczywa gładki fryz i wysunięty przed lico gzyms wieńczący. W środkowej osi, w partii dachu, trójkątny tympanon. Niżej witrażowe okno nakryte łukiem pełnym, ujęte obramieniem profilowanym w tynku. W kluczu archiwolty głowa Merkurego w hełmie ze skrzydełkami, ujęta głowami orłów. Po obu stronach archiwolty, żagielki w formie płycin. Poniżej okna płycina o kształcie leżącego prostokąta. W partii cokołu dwa okna doświetlające suteryny. W osi zachodniej parteru portal, ujęty uskokowo uformowanymi w tynku listwami. Portal nakryty nadprożem z denticulami. W supraporcie trzy kasetony wypełnione dekoracją roślinną. Całość obwiedziona krąjnikami z wałków i perełek. Drzwi wejściowe ze współczesną stolarką. Podejście po kilku stopniach, pokrytych wtórnie płytami granitowymi. (c.d. Załącznik nr 1)

14. Kubatura 3.618 m ³	15. Powierzchnia użytkowa budynku 689,1 m ² działki 2 213 m ² pow. zabudowy 304 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne budynek mieszkalny dyrektora kopalni	17. Użytkowanie obecne nieużytkowany
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja (po 1945 r.) <ul style="list-style-type: none"> • 1998 r. – Remont kapitalny i modernizacja budynku wraz z adaptacją piwnic i poddasza na pomieszczenia biurowe. • 2004 r. – Inwentaryzacja budynku wykonana przez BUDOSERWIS Z.U.H. Sp. z o.o. Chorzów, ul. T. Kościuszki 31 – autor Marek Kowalczyk 		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Stan bardzo dobry. Nieliczne uszkodzenia w wyniku zalewania wodą deszczową z dachu, będące skutkiem braku bieżącej konserwacji zwłaszcza systematycznego usuwania liści zalegających w rynnach. Największe uszkodzenie elewacji bocznej wschodniej, poniżej kosza rynny.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Dokończyć remont konserwatorski. Znaleźć odpowiedniego użytkownika. Zagospodarować otoczenie.			

21. Akta archiwalne i źródła ikonograficzne (rodzaj, numer i miejsce przechowywania)

- Beiersdorf Z., *Karta kodowa*, 1974 r., w: Archiwum Miejskiego Konserwatora Zabytków w Bytomiu.
- Projekt w Archiwum Planów Wydziału Gospodarki Przestrzennej UM w Bytomiu
- Kowalczyk M., *Inwentaryzacja budynku*, BUDOSERWIS Z.U.H. Chorzów, 2004 r., w: Aktach Użytkownika Obiektu

22. Bibliografia

Dąbrowski W., *Kopalnia Węgla Kamiennego Centrum – Szombierki 1878 – 1998*, Wydawnictwo Górnicze Sp. z o.o., 1998.

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracowanie karty ewidencyjnej

tekst

AB OVO s. c. ul. Hoyera 6, 30-898 Kraków:
mgr Paulina Lis, mgr Krystyna Zgrzebnicka,

AB OVO s.c.
Jarosław Lis, Janusz Piech
ul. Hoyer 6, 30-898 Kraków
tel. 658 88 31, NIP 679-27-11-919

plany, rysunki

AB OVO s. c. ul. Hoyer 6, 30-898 Kraków
Jarosław Lis, Janusz Piech wg mgr inż. M Kowalczyk

imie . imię , nazwisko, data, podpis

zdjęcia foto

AB OVO s. c. ul. Hoyer 6, 30-898 Kraków
Jarosław Lis

imie , nazwisko, data, podpis 12 GRU. 2007

miejsce przechowywania negatywów

AB OVO s. c. ul. Hoyer 6, 30-898 Kraków

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

7 załączników

1. Miejscowość BYTOM UL. WROCŁAWSKA 62	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) DOM MIESZKALNY WILLA W OGRODZIE	3. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) c.d. pkt. 13 OPIS c.d. pkt. 11 RZUT
--	--	--

(c.d.pkt.13)

Elewacja boczna, zachodnia: ograniczona żłobkowanymi pilastrami, stojącymi na partii cokołowej. Na pilastrach pas gładkiego fryzu. Elewacja trójosiowa, z rytmicznie umieszczonymi oknami, po trzy na każdą kondygnację. W przestrzeni cokołu dwa okna i drzwi wejściowe do bocznej klatki schodowej w portalu, flankowanym pilastrami o gładkich trzonach i uproszczonych kapitelach. Na nich belkowanie i trójkątny przyczółek.

Elewacja wschodnia z ryzalitem, ograniczona tak jak pozostałe, pilastrami na cokole i fryzem. W ryzalicie cztery okna rozmieszczone regularnie po dwa na kondygnacji. W przyziemiu cztery okna zestawione po dwa. Cofnięta północna część elewacji posiada dwa okna na górnej kondygnacji oraz dwa okna w przyziemiu. Elewacja południowa – ogrodowa, mocno rozcłonkowana takimi elementami jak przybudówki, kolumnowy taras, schody z balustradami tralkowymi, balustrady metalowe ze skrzyńcanych prętów, współczesne, umieszczone jako zabezpieczenie balkonów.

We wszystkich elewacjach pod oknami dolnej kondygnacji rozmieszczone są jednakowej wielkości płyciny o formie leżącego prostokąta, obwiedzione gładką, wklęsłą opaską. Natomiast pomiędzy oknami i pilastrami górnego piętra szerokość płyciny jest zróżnicowana i zależy od odległości między oknami. Elewacje pomalowane trzema barwami: tło wszystkich elewacji jest w kolorze gumiguta, elementy dekoracyjne jak płyciny, pilastry i tympanon fasady w kolorze ugier jasny, partia cokołu wraz z przyziemiem w kolorze ugier złocisty. Okna wszystkich elewacji w obu kondygnacjach, z wyjątkiem witrażowego w fasadzie, są dwuskrzydłowe ze ślaniem. Nadświetle dwuskrzydłowe, ośmiokwaterowe.

Budynek wyposażony w **instalacje**: elektryczną, wodociagową, kanalizacyjną, gazową, odgromową, telefoniczną, alarmową, sieć komputerową. Centralne ogrzewanie i ciepła woda użytkowa z własnej kotłowni gazowej.

Wkładkę założył: **AB OVO s. c. ul. Hoyera 6, 30-898 Kraków: mgr Paulina Lis, mgr Krystyna Zgrzebnicka**
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: **AB OVO s. c. ul. Hoyera 6, 30-898 Kraków**

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
BYTOM UL. WROCŁAWSKA 62	DOM MIESZKALNY WILLA W OGRODZIE	FOTOGRAFIE

Fot. 2 Elewacja południowa.

Fot. 3 Elewacja zachodnia.

Wkładkę założył: AB OVO s. c. ul. Hoyera 6, 30-898 Kraków: mgr Paulina Lis, mgr Krystyna Zgrzebnicka
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: AB OVO s. c. ul. Hoyera 6, 30-898 Kraków

12 GRU. 2007

Fot. 4 Elewacja wschodnia.

Fot. 5 Okno witrażowe fasady.

1. Miejscowość

BYTOM
UL. WROCŁAWSKA 62

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

DOM MIESZKALNY
WILLA W OGRODZIE

3. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

FOTOGRAFIE

Fot. 6 Zwornik okna witrażowego fasady.

Wkładkę założył: AB OVO s. c. ul. Hoyera 6, 30-898 Kraków: mgr Paulina Lis, mgr Krystyna Zgrzebnicka

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: AB OVO s. c. ul. Hoyera 6, 30-898 Kraków

12 GRU. 2007

Fot. 7 Portal główny.

Fot. 8 Pomieszczenia suteryny.

Fot. 9 Mały hall – wiatrołap i boazeria.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
BYTOM UL. WROCŁAWSKA 62	DOM MIESZKALNY WILLA W OGRODZIE	FOTOGRAFIE

Fot. 10 Drzwi wiatrołapu małego hallu.

Fot. 11 Drewniana dekoracja płycinowa na stropie małego hallu.

Wkładkę założył: AB OVO s. c. ul. Hoyera 6, 30-898 Kraków: mgr Paulina Lis, mgr Krystyna Zgrzebnicka
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: AB OVO s. c. ul. Hoyera 6, 30-898 Kraków

12 GRU. 2007

Fot. 12 Lampa w hallu wejściowym.

Fot. 13 Diele - witraż w stropie wraz z ramą i pajakiem.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
BYTOM UL. WROCŁAWSKA 62	DOM MIESZKALNY WILLA W OGRODZIE	FOTOGRAFIE

Fot. 14 Schody, galerie i żyrandol w hallu głównym budynku.

Fot. 15 Schody w hallu głównym budynku.

Wkładkę założył: AB OVO s. c. ul. Hoyera 6, 30-898 Kraków: mgr Paulina Lis, mgr Krystyna Zgrzebnicka
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: AB OVO s. c. ul. Hoyera 6, 30-898 Kraków

12 GRU. 2007

Fot. 16 Podniebienie galerii w hallu głównym.

Fot. 17 Adaptowane pomieszczenia strychowe.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
BYTOM UL. WROCŁAWSKA 62	DOM MIESZKALNY WILLA W OGRODZIE	FOTOGRAFIE

Fot. 18 Boczna klatka schodowa

Wkładkę założył: AB OVO s. c. ul. Hoyera 6, 30-898 Kraków: mgr Paulina Lis, mgr Krystyna Zgrzebnicka
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: AB OVO s. c. ul. Hoyera 6, 30-898 Kraków

12 GRU. 2007

